

J. M. Muller, die mededeelt, dat een week geleden 7 steltkluiten zijn waargenomen in de buurt van Schokkerhaven. De dieren bleven enkele dagen, maar waren bij een later bezoek weer verdwenen, zoodat afgewacht moet worden, wat zij verder zullen doen.

Hierna wordt de vergadering met een gezellig samenzijn besloten.

De wnd.-secretaris, W. H. van Dobben.

Excursie naar het Kampereiland, 21 Mei 1944

Om half 9 vertrekken de deelnemers, totaal 20 in getal, van hotel de „Moriaan”, te Kampen; 4 per rijtuig, alle anderen per fiets. Inmiddels zijn de eerste regendruppen al gevallen en de lucht ziet er aller bedenkelijkst uit. Eerst gaat de tocht naar het buitendijks terrein langs het Zwarte meer, het nieuwe natuurreservaat tussen de kust van het Kampereiland en de Noordoostpolder. Ondertussen is de regen toegenomen en besluiten een vijftal deelnemers terug te gaan; de overigen volgen dan te voet de kust in westelijke richting en gaan voorzover ze er op gekleed zijn of er een nat pak voor over hebben, het buitendijkse terrein in; bekeken worden een 8-legsel van de baardmees (*Panurus biarmicus*) en een 5-legsel van de rietgors (*Emberiza schoeniclus*); op een andere plek, niet ver daarvandaan, een nest met 4 eieren van de bruine kuikendief (*Circus aeruginosus*) en van een roerdomp (*Botaurus stellaris*), waarin vandaag het 4e ei is gelegd; verder nog een baardmeesnest met 5 eieren, terwijl nog twee baardmezen worden opgejaagd, die ieder een nest met 6 eieren blijken te hebben. Ook hier wordt nog een rietgorsnest bekeken alsmede een nest van de rietzanger (*Acrocephalus schoenobaenus*) met 6 eieren. Dan gaat de tocht verder langs de dijk in de richting van de Ramspol; op vele plekken worden nog baardmezen waargenomen. Het is tijdelijk vrijwel droog geworden, maar, op het bruggehoofd bij de verkeersweg naar de NO-polder aangekomen, begint het opnieuw steeds meer te regenen en wordt besloten om af te zien van het plan om met het fietsend gedeelte van het gezelschap 's middags de NO-polder in te gaan en het voormalige eiland Schokland te bezoeken, waar dichtbij o.a. een nest van de velduil (*Asio flammeus*) zou worden bekeken, maar evenals de rijtuigdeelnemers naar het volgespoten voormalige Rechterdiep te gaan. Tijdens stortregen wordt de middagrust gehouden bij het naastbijzijnde boeren erf, waarna enkele deelnemers huiswaarts keren en de helft van het oorspronkelijke gezelschap de tocht te voet voortzet. In „stroomopwaartse” richting wordt de oude rivierbedding gevolgd en een tweetal van drie daar gevonden nesten van de kleine pluvier (*Charadrius dubius*) bekeken, terwijl nog een vierde nest wordt ontdekt en de bewaker ook nog een kievitnest (*Vanellus vanellus*) toont. Dan gaat de reis snel door naar het erf, waar het rijtuig is besteld en vertrekken de fietsers direct naar Kampen, dat tegen twee uur, door en door nat wordt bereikt. Spoedig daarna ruimt de wind nog iets en wordt het droog, maar nog lang blaast er dan een haast winterse koude noordenwind. (t. K.).

Literatuur.

Ornithologische literatuur uit niet-ornithologische tijdschriften.

F. Heikertinger, Die Insektennahrung des grauen Fliegenfängers (*Muscicapa grisola*) im Lichte der Schutzmittelhypothese. Deutschösterr. Monatsschr. für naturw. Forstbild. 15 (1919), p. 67—72.

Ref. in: Zentr. Bakt. Parasitenk. Abt. II, 52 (1921), p. 442.

E. Csiki heeft den maaginhoud van genoemden vogel nauwkeurig onderzocht en geeft een lijst van de gegeten insecten. Hij merkt op, dat alles aanwezig is, wat als bescherming geldt, nl. stank, slechte smaak, afschrikvormen, pantsering, beschermende kleur, waarschuwende kleur, mimicry, vergift en stekels. De vogel eet dus alles wat hij bereiken kan.

Geschwind, Die Nützlichkeit der Alpendohle. — Österr. Forst- und Jagdztg. 37 (1919), p. 111.

Ref. in: Zentralbl. Bakt. Parasitenk. Abt. II, 52 (1921), p. 420.

De Alpenkauw daalt 's winters in het dal af en hakt daar in de sparren de kinderhoofd-groote rupsennesten open van de veelvuldig voorkomende processiespinner, *Cnethocampa pityocampa* Schff., om de jonge rupsen te vernietigen. Deze rups is vooral schadelijk als voorlooper van boorkevers in het sparrenhout.

Dr Karl Friedrichs, Die Grundfragen und Gesetzmässigkeiten der land- und forstwirtschaftlichen Zoölogie. Band II (1930), p. 72.

Over vogels, gedood door electriche geleidingen; over een afstand van anderhalve kilometer werden dood gevonden: 2 spreeuwen, 20 buizerden, 1 wouw, 17 torenvalken, 1 havik, 3 kerkuilen, 2 bonte kraaien.

De vogels gingen op de aardingsbeugels zitten en kwamen dan bij het opvliegen met den draad in aanraking. Met foto der vogels.

C. Cernaianu, Über die Geflügelcholera, eine durch Haltung, Ernährung und Ausbeutung bedingte Krankheit. Z.f. Infekt. Krankh. der Haustiere, 58 (1942), p. 142.

Veroorzaakt door *Bacterium avisepticus* en bevorderd door A-avitaminose, etc.

W. Friese, Über die Gewichtsverhältnisse von Eiweisz, Dotter und Schale einiger Vogeleiarten. Z.f. Unters. der Nahrungs- und Genussmittel, 46 (1923), p. 33—37.

Tabellen met gewichtsprocenten der genoemde bestanddeelen van eieren van pluimvee, doch ook van meeuwen, kieviten, fazanten, lijsters en musschen.

H. A. Surface, Some Pennsylvania Birds and their Economic Value. Bimonthly Zool. Bull. Pennsylvania Dept. Agric., Harrisburg Pa., 4, nos. 1 and 2, January-March 1914, 46 pp, 4 plates.

Onderzoek naar het voedsel van Tanagridae, Hirundinidae, Ampelidae, Laniidae, Vireonidae en Mnietiltidae. Opsomming van de schadelijke insecten, daarin aangetroffen.

K. Mansfeld, Zur Ernährung von Kohlmeise und Blaumeise im Obstgarten. Deutsche Vogelwelt, Berlin, 68 (1943), p. 10—18.

Bestudeering van 2109 prooien volgens de *Kluyver'sche* halsringmethode. 49 % vlinderrupsen, 11 % vlinders, 11 % kevers, 7 % Diptera en 1.5 % Hymenoptera.

E. von Barczy, Die Jagd. Berichte über Landwirtschaft, 156, Sonderheft 1942, p. 136—139, 1 Abb.

Het Ornithologisch Instituut te Budapest deed een jaar lang onderzoekingen naar den maaginhoud van fazanten. Hij bestond voor 12 % uit mais

en druiven, 26 % schadelijke insecten, 36 % onkruidzaden en slakken en 26 % plantendeelen van niet schadelijke planten. Fasanten zijn dus voor 62 % nuttig, 26 % indifferent en 12 % schadelijk. Patrijzen zijn nog nuttiger.

E. R. Becker (Iowa State Col.), Coccidiosis of domesticated Birds, with special reference to the common fowl. Vet. Med. 35 (1940), No. 7, p. 401—407, 2 figs.

M. B. Lal, Studies in helminthology: Trematode parasites of birds. Ind. Acad. Sci. Proc., 10 (1939), No. 2, Sect. B p 111—200, figs 20.

The results of studies of the morphology and classification of avian trematodes from India are presented with a list of 173 references to the literature.

H. A. Allard, The starling's family life and behaviors. J. Wash. Acad. Sci., 30 (1940), No. 1, p. 34—46, figs 4.

Intensive observations of the life habits of *Sturnus vulgaris* indicate a very high order of bird intelligence.

L. J. Goss, The incidence and classification of avian tumors. Cornell Vet. 39 (1940), No. 1, p. 75—88.

E. Gray, Some experiments upon the therapeutic treatment of fowl paralysis (lymphomatosis) of poultry and the value of iodine in relieving the symptoms of such cases. Vet. Jour., 96 (1940), No. 1, p. 28—34, pls. 4.

R. D. Maxwell and F. Goldstein, A new and effective method of treating canary pox. Sec. Expt Biol. and Med. Proc., 41 (1939), No. 2, p. 554—555.

E. E. Wehr, Nematodes of domestic fowls transmissible to wild game birds. Vet. Med., 35 (1940), No. 1, p. 52—58.

Pheasant propagation handbook. Madison: Wis. conserv., comm., 1939, p. 45, figs. 39.

A practical handbook on the rearing of pheasants in Wisconsin.

A. Wetmore, Observations on birds of Northern Venezuela. U. S. Nat. Mus. Proc., 87 (1939), No. 3073, p. 173—260.

Bestudeering van de Noord-Amerikaansche trekvogels, die in October in Venezuela aankomen. Ontstellend zijn de aantallen, die van Oostelijk Noord-Amerika vertrekkend in zee omkomen en even talrijk zijn de vogels, die na aankomst van uitputting sterven.

A. S. Hyde, The life history of Henslow's sparrow, *Passerherbulus henslowi* Audubon. Mich. Univ., Mus. Zool. Misc. Pub. 41 (1939), p. 72, pls. 4. With a 12-page list of references to the literature.

M. M. Nice, The watcher at the nest. New York: Macmillan Co., 1939, pp. 9 + 159, figs. 21.

Uitvoerige waarnemingen betreffende de „song sparrow”, *Melospiza melodia*, p. 1—75, „magnolia warbler”, *Dendroica magnolia*, de „cowbird”, *Molothrus ater*, de „ovenbird”, *Seiurus aurocapillus*, de „Bell vireo”, *Vireo belli*, de „mourning dove”, *Zenaidura macroura*, de „yellowcrowned night heron”, *Nyctanassa violacea*, de „bobwhite”, *Colinus virginianus* en andere.

(F. C. van Heurn).